

Noteikumi loka šaušanas laukumu iekārtošanai.

Versija 16-11-2011

1. Sadaļa. Brīvdabas laukums *WA sistēmas loka šaušanai mērķī* (WA target archery).

Saturs

Ievads

Vispārīgie noteikumi

Loka šaušanas laukuma sadalījums

Drošības zonas

Sektora iekārtojums

Loka šaušanas laukuma līnijas un mērķu novietojums

Cits laukuma sadalījums

Ievads

Ar loka šaušanu kā sporta veidu nodarbojas visā pasaulē. Tāpat kā citos sporta veidos, loka šaušanā ir nepieciešams nodrošināt sportistiem speciāli sagatavotu vietu, kur droši trenēties un sacensties. Bez loka un bultām sportistiem ir nepieciešams speciāli iekārtots līdzens lauks ar vairogiem (bultu uztvērējiem), lai droši varētu nodarboties ar šaušanu mērķī.

Drošība nozīmē pareizi iekārtots šaušanas lauks un stingra šaušanas disciplīna.

Lai izplānotu un izveidotu laukumu, kurā var nodrošināt drošu šaušanu ar loku ir jāievēro sekojošus nosacījumus:

- 1. noteikums.** Ir skaidri redzama uz zemes iezīmēta līnija - šaušanas līnija, no kuras šāvējs drīkst izpildīt šāvienu. Šaušanas laukumā ir tikai viena šaušanas līnija visiem loka šāvējiem, neatkarīgi no tā kādā distancē notiek šaušana un kādos attālumos no šaušanas līnijas atrodas vairogi šaušanas sektoros.
- 2. noteikums.** Laukam perpendikulāri šaušanas līnijai šaušanas virzienā ir jābūt sadalītam šaušanas sektoros. Loka šāvējs šauj vienīgi pa to vairogu kurš atbilst viņa pozīcijai uz šaušanas līnijas.
- 3. noteikums.** Ja vienlaicīgi šaušanas laukā šauj vairāki loka šāvēji, šaušana jāorganizē ierobežotā laikā, kurā šāvējs drīkst pacelt loku, atvilkt to un izpildīt šāvienu.

Vienkāršākais veids kā to nodrošināt ir izmantot signālus, kurus padod elektroniska iekārta ar laika skaitīšanas - hronometrēšanas sistēmu vai šaušanas vadītājs. Divi signāli – loka šāvējs drīkst iziet uz šaušanas līnijas. Viens signāls – drīkst izpildīt šāvienus. Trīs signāli – jāpārtrauc šaušana un var iet pakal bultām. Pieci signāli – avārijas situācija, nekavējoties jāpārtrauc šaušana, jāizlādē bulta un jāatbrīvo šaušanas līnija.

4. noteikums. Šaut drīkst vienā un tikai vienā - mērķa virzienā.

5. noteikums. Loka šāvējam ir jātēmē vairogā, vienīgi un tikai tajā vairogā, kurš atbilst šāvēja pozīcijai sektorā uz šaušanas līnijas. Loks ir jāatvelk tā, lai gadījuma šāvienā izšautā bulta neizietu ārpus drošības zonām.

Šie noteikumi ir jāievēro jebkuros apstākļos trenējoties vai piedaloties sacensībās, jo tas ir galvenais priekšnosacījums drošībai šaušanas laukumā.

Piezīme: Šīs vadlīnijas, sagatavotas saskaņā ar WA (World Archery - Starptautiskās Loka šaušanas federācijas) izstrādātājiem noteikumiem, un nosaka pamatnostādnes loka šaušanas laukuma iekārtošanai.

Vispārīgie noteikumi

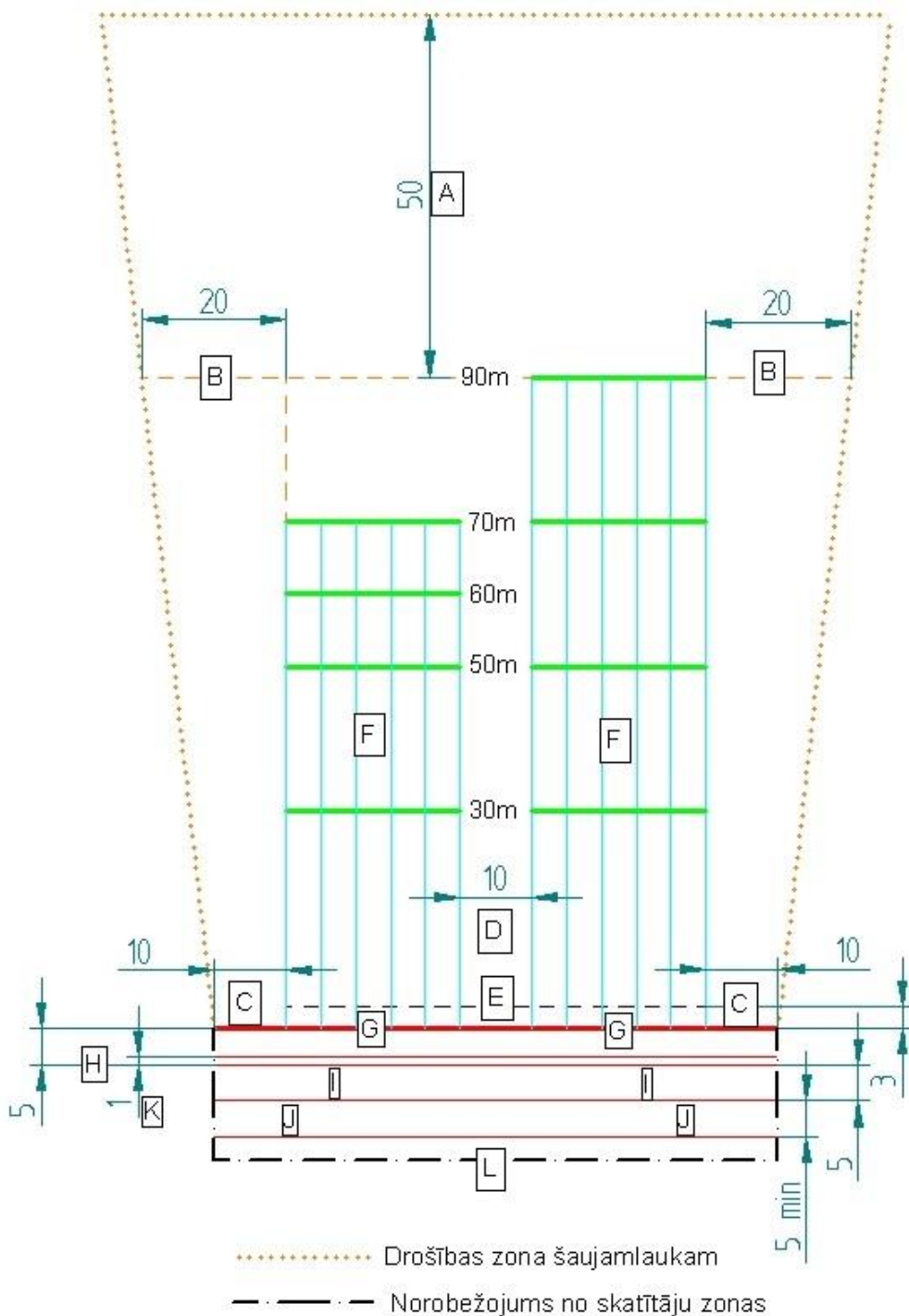
1. Šautuves drīkst iekārtot tikai tiem atbilstošās vietās un ievērojot visus nepieciešamos drošības noteikumus.
2. Šautuves ekspluatāciju var uzsākt tikai pēc LLŠF tiesnešu-treneru padomes nozīmēta pārstāvja rakstiska atzinuma par šautuves atbilstību drošības noteikumiem.
3. Šautuves ekspluatācijas laikā par drošību tajā rūpējas šautuves īpašnieks un tā nozīmēta atbildīgā persona (treneris, instruktors), sacensību laikā sacensību šaušanas vadītājs.
4. Jābūt apstiprinātiem šautuves lietošanas drošības noteikumiem, kuri būtu publiski pieejami šautuves teritorijā. Drošības noteikumus sagatavo un apstiprina šautuves īpašnieks.
5. Loka šaušanas laukumam jābūt norobežotam (žogs, sēta, barjeras, brīdinājuma vai tamlīdzīgas lentas u.c.), katrai distancei un visām zonām jābūt precīzi, labi saskatāmi iezīmētām, ieteicamajam šaušanas virzienam jābūt no D uz Z $\pm 20^\circ$.

Loka šaušanas laukuma sadalījums

1. Zīmējumā ir attēlota loka šaušanas laukums ierīkošanas shēma

- A – Drošības zona aiz mērķu līnijas 50 m;
- B – Sānu drošības zona 90 m līnijā 20 m;
- C – Sānu drošības zona šaušanas līnijā 10 m;
- D – **Ieteicamais** attālums starp distanču zonām 10 m;

- E – 3 m līnija;
- F – Šaušanas sektori 5 m uz 2 vairogiem (ne mazāks kā 4m);
- G – Šaušanas līnija;
- H – Uzgaides līnija 5 m no šaušanas līnijas;
- I – inventāra zona (min 5 m);
- J – sacensību dalībnieku zona (min 5 m);
- K- Preses zona
- L- Norobežojums no skatītāju zonas

1. Zīmējums

A - Paaugstinātas bīstamības zona 50m, kurai vienmēr ir jābūt brīvai pirms un šaušanas laikā. Jāsaprot, ka loka šāvējs var atrasties aiz vairogiem meklējot garām aizšautās bultas. Tiesnešiem vai šaušanas vadītājam vienmēr jāpārbauda to pirms dot signālu, kas ļauj uzsākt šaušanu.

B/C – Sānu drošības zonas uz abām laukuma pusēm ir teritorija, kurai ir jābūt brīvai no jebkādiem šķēršļiem, kas aizsedz tās pārredzamību.

D – **Ieteicamā** minimāla 10 metru zona starp divām dažādām šaušanas zonām. Šis ieteikums attiecas uz sacensību apstākļiem, ja šaušanas laukuma platums ir pietiekošs sacensībām nepieciešamā vairogu skaita izvietošanai. Šī zona nedod atļauju šaut vai iet pēc bultām katrā šaušanas zonā atsevišķi.

E – 3 m zona ir nepieciešama galvenokārt tikai sacensībām. Ja bulta izkrīt no loka vai nevilus tiek izšauta un daļa no tās paliek 3 m zonā, bulta netiek uzskatīta par izšautu.

F - attālums starp vairogiem ir jāizveido tā, ka katram no 2 loka šāvējam uz viena vairoga būtu individuāls min. 80cm koridors.

G – Šaušanas līnija. Šāvējs nostājas uz šaušanas līnijas ar katru pēdu savā pusē un pēc atļaujošā signāla izpilda šāvienus.

H – Uzgaides līnija. 5m no šaušanas līnijas. Loka šāvējs atrodas aiz uzgaides līnijas līdz tiek dots signāls izešanai uz šaušanas līniju. Kad šāvējs ir izšāvis sērijā paredzēto šāvienu skaitu tam ir jānoiet no šaušanas līnijas un jāatgriežas aiz uzgaides līnijas. Tur šāvējs arī sagaida atļaujošo signālu iet pēc bultām. Pa šaušanas laukumu ir atļauts pārvietoties ejot. Skriet jebkuros apstākļos ir aizliegts.

I – Inventāra zona. Minimums 5m no Uzgaides līnijas. Šaušanas inventārs ir jānovieto inventāra zonā. Jebkuras kastes vai līdzīgi priekšmeti ir jānovieto dalībnieku zonā. Vienmēr jāatstāj ejas inventāra zonā, pa kurām šāvēji var pārvietoties.

J - Dalībnieku zona. Tā ir paredzēta loka šāvējiem, komandas vadītājiem un treneriem. Zona ir jānorobežo (L) no laukuma daļas kurā atrodas skatītāji. Visi apmeklētāji atrodas aiz dalībnieku zonas, lai mazinātu iespēju sabojāt inventāru un apdraudēt dalībnieku personiskās lietas.

K – Preses zona. Sacensībās var ierīkot 1m platu preses zonu. Preses zonā tiek ielaisti tikai tie preses pārstāvji kas saņēmuši akreditāciju un izgājuši drošības tehnikas instruktāžu Preses pārstāvji drīkst atrasties vienīgi un tikai šai zona un tiem jāievēro tiesnešu norādījumi.

Drošības zonas.

Tā ir Loka šaušanas laukuma teritorija 1. Zīmējumā, kas veidojas no kontūrām A,B,C apzīmējuma.

- Ja šaušana paredzēta dažādās distancēs, visi šāvēji vienmēr šauj no vienas un tās pašas šaušanas līnijas, bet vairogiem tiek izkārtoti atbilstoši distancēm pakāpju veidā.
- Minimālais attālums no šaušanas līnijas līdz uzgadies līnijai ir 5 m.
- Drošības zonas katrā laukuma pusē ir norādītas ievērojot to, ka šaus pieredzējuši loka šāvēji. Ja šauj iesācēji, drošības zonu ieteicams paplašināt.

Ap laukumu jāizvieto barjeras (nožogojums, brīdinājuma vai tamlīdzīgas lentas uc), lai norobežotu skatītājus. Barjeras izvieto vismaz 20m attālumā no mērķu līnijas galiem (90 m distancē) un taisnā līnijā līdz šaušanas līnijai, kā minimums 10m no šaušanas līnijas galiem (tas nodrošinās ~13m robežu no mērķu līnijas galiem, kad mērķi tiek pārvietoti uz priekšu līdz 30m distancei). Barjerām jābūt arī vismaz 10m aiz gaidīšanas līnijas un tik tālu aiz mērķu līnijas (uz 90m), lai skatītāji nenonāktu šāvēja redzes laukā un nevarētu atrasties 50m zonā aiz tiem. Mērķiem atrodoties uz 30m distances jānodrošina 110m liela drošības zona. 50m drošības zonu aiz vairogiem var aizstāt ar adekvātiem drošības līdzekļiem, tādiem kā efektīvs, bultas aizturoš aizsargsiets, zemes valnis vai līdzīgs pietiekoši augsts šķērslis, kurš apturētu bultas, kuras aizšautas garām vairogam no 90m distances (neder dzīvžogs vai caurredzams žogs). Pie drošības zonām un uz tās būvēm (zemes valnis, sēta) ir jābūt labi saredzamām brīdinājuma zīmēm, kuras aizliedz jebkāda veidā šķērsot šīs būves un uzturēties to tiešā tuvumā. Pie publiski pieejamām grutsgabala robežām ir jābūt izvietotām brīdinājuma zīmēm par paaugstinātas bīstamības teritoriju – šautuvi.

Daudzos gadījumos loka šaušanas laukumam plānotajā teritorijā nepietiek attālums drošības zonai aiz vairogu līnijas. Ir iespējams šo drošības zonu samazināt, ja tās vietā izmanto dažādas drošības barjeras. Daudzos gadījumos ir iespējams izmantot dabīgus objektus.

Pēc pieredzes ir zināms, ka barjerai aiz 90 m līnijas ir jābūt vismaz 4 m vai augstākai. Veidojot mākslīgas barjeras vai sienas ir JĀBŪT pārliecinātam, ka bulta nevar izlidot tai cauri.

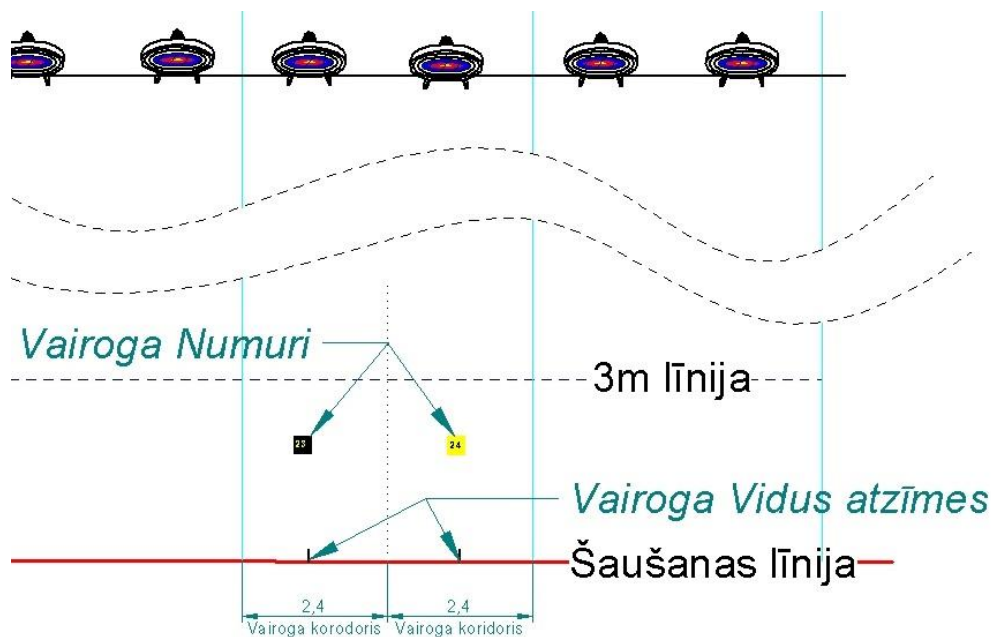
Izmatojot mākslīgas vai dabīgas barjeras aiz tām ir jāizveido nožogojums, kas aprīkots ar brīdinājuma uzrakstiem, kas ierobežotu jebkādu cilvēku iekļūšanu šaušanas zonas daļā, kas atrodas aiz drošības barjeras un nav pārredzama no šaušanas līnijas.

Ja ir paredzēts organizēt jebkādas šaušanas diennakts tumšajā laikā, tad visa šautuves teritorija ir jānodrošina ar pietiekamu mākslīgo apgaismojumu, kas nodrošina labu redzamību šaušanas sektorā un visās drošības zonās.

Sektora iekārtojums

Sektora iekārtojuma shēma parādīta 2. Zīmējuma

1. Loka šaušanas laukumu sadala sektoros. Sektoriem jābūt nodalītiem ar skaidri saskatāmu, vismaz 5 cm platām joslām (lentes vai krāsotas līnijas). Sektorā drīkst novietot ne vairāk kā 2 vairogus.
2. Šaušana visos sektoros notiek vienlaicīgi un no vienas šaušanas līnijas, bet mērķi var būt izvietoti katrā sektorā citā distancē (sektoru malās, mērķu līnijas galos jābūt novietotām plāksnītēm ar vismaz 30cm augstiem cipariem, kuri norāda distanci metros uz kuras atrodas dotā sektora mērķi).
3. Sektori uz šaujamlauka jāizvieto tā, lai sektori ar garākajām distancēm vienmēr atrastos pa labi no īsākajām.
4. Ja ir iespējams, tad jāparedz, ka pa vienu vairogu šauj ne vairāk kā 3 šāvēji, bet maksimāli 4 šāvēji.
5. Atzīmēm uz/pie šaušanas līnijas precīzi jānorāda katra vairoga vidus, tām jābūt marķētām un sanumurētām atbilstoši vairogu marķējumiem un numerācijai.
6. Ja pa vienu vairogu šauj vairāki dalībnieki, tad uz šaušanas līnijas atzīmē šāvēja pozīciju ar aprēķinu ne mazāk kā 80cm katram. Ja piedalās šāvēji invalīdu ratiņos ir jāievēro viņu nepieciešamības pēc papildus platības.

Preses zona

Uzgaides līnija

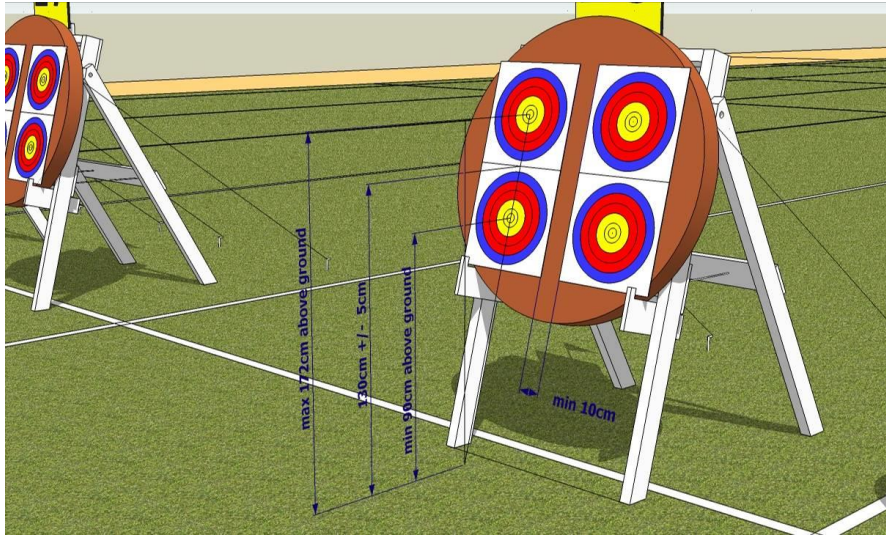
Uzgaides zona

2. Zīmējums

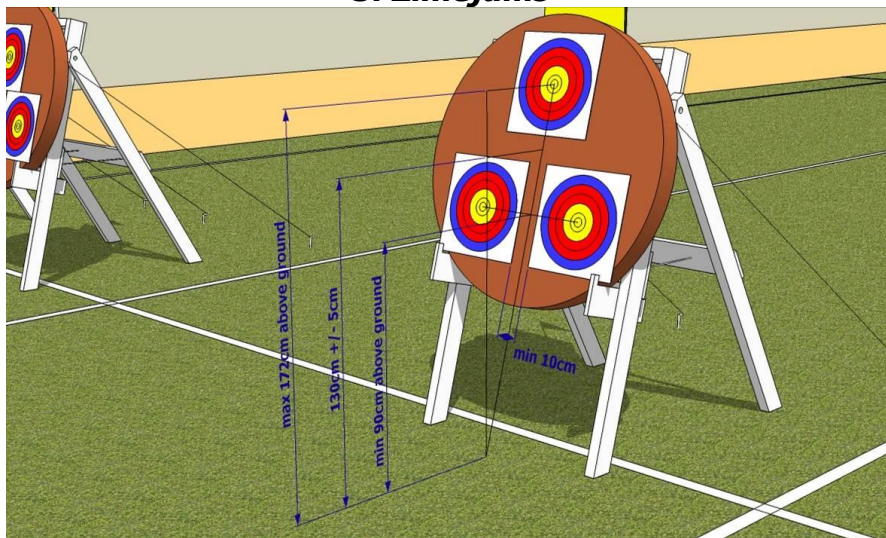
Loka šaušanas laukuma līnijas un mērķu novietojums

Mērķu līnija ir līnija uz kuras ir izkārtoti vairogi.

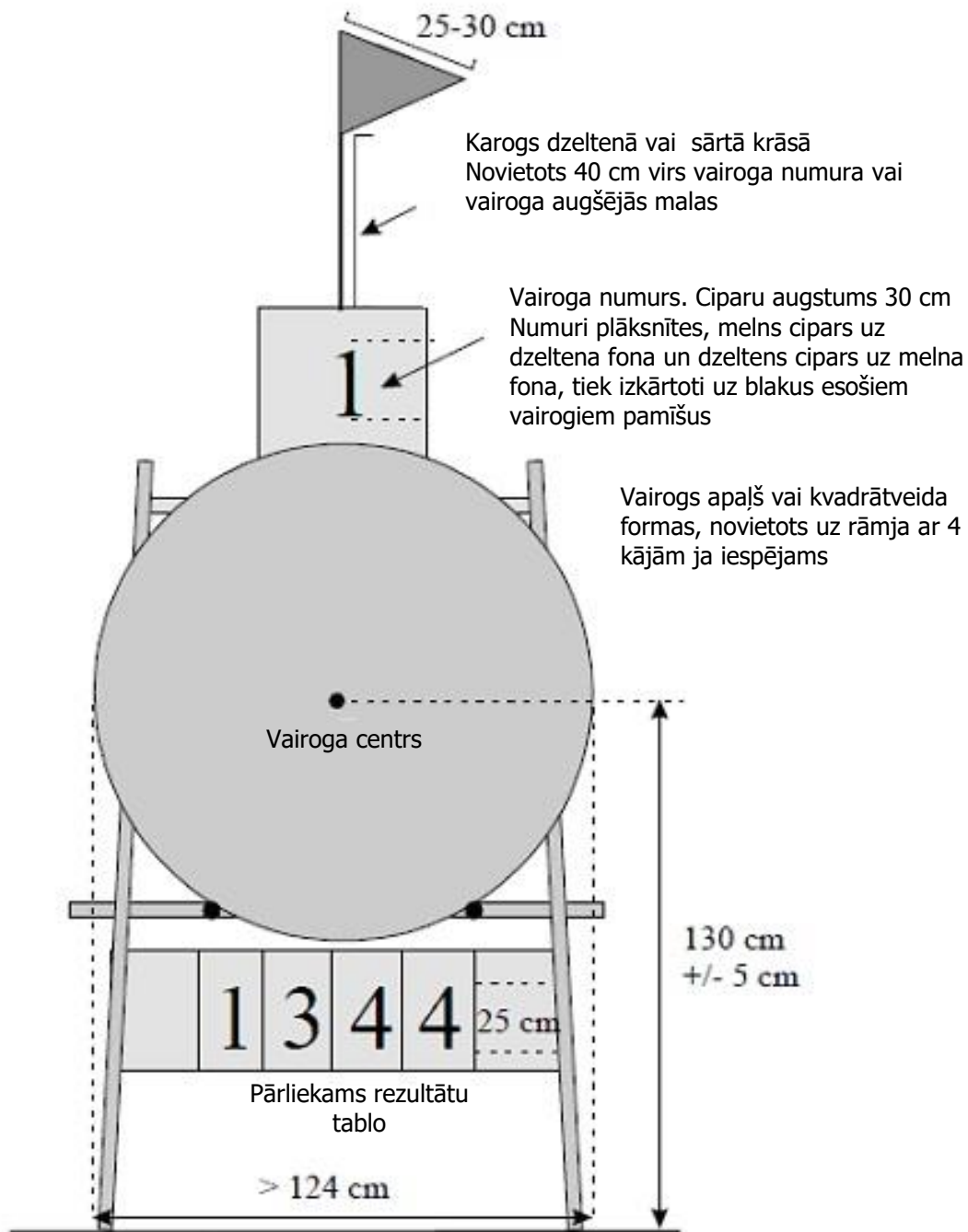
1. Uz mērķu līnijas vairogis ir jānovieto tā, lai vairoga viduspunkta perpendikulārā projekcija uz zemes plaknes atrastos uz mērķu līnijas
2. Pieļaujamā kļūda distancē mērījumos drīkst būt 90/70/60m distancēs ± 30 cm, 50/30m distancēs ± 15 cm.
3. Katram vairogam jābūt numurētam un novietotam 10-15 grādu leņķī pret vertikāli, bet visai vairogu rindai jābūt vienā leņķī.
4. Mērķa centram jābūt 130cm virs zemes.
5. Ja tiek lietoti vairākmērķu mērķi, tad augšējo mērķu centriem jābūt 172cm virs zemes. Pieļaujamā kļūda mērījumos nedrīkst pārsniegt ± 5 cm (3. Zīmējums, 4. Zīmējums)
6. Vairoga aprīkošanas shēma norādīta 5. Zīmējumā

3. Zīmējums

4. Zīmējums

5. Zīmējums

Cits laukuma sadalījums.

Ja loka šaušanas laukums ir iekārtots atbilstoši iepriekšējām norādēm, laukuma teritoriju pirms šaušanas līnijas ir iespējams sadalīt citādi, ja ir nepieciešams kādam specifiskam sacensību vai treniņu vingrinājumam, bet tas neatbrīvo no augstāk minēto drošības noteikumu ievērošanas.